

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-05-20
Ärendenummer SLK-2025-01314

Handläggare
Hedwig Andrén Gustafson
Telefon: 031-368 02 33
E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Motionen

Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) föreslår att kommunfullmäktige upphäver tidigare beslut från 2013 om den så kallade enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning vid kommunala byggprojekt och anläggningar.

Den så kallade enprocentsregeln i Göteborgs Stad innebär att en procent av byggkostnaden i kommunala byggprojekt och anläggningar ska avsättas till konstnärlig gestaltning. Regeln infördes 2013 med ambitionen att stärka den offentliga konsten, men motionärerna anser att i praktiken har den blivit stel, dyr och tvingande och drar resurser från kärnverksamhet och verkliga behov. I nuvarande regelverk är maxtaket för konstutsmyckningen 350 prisbasbelopp, vilket innebär att konst för upp emot 19 miljoner kan ”tvingas” in i stora projekt.

Motionärerna anser att i tider när stadens ekonomi pressas och underskotten växer inom skola, vård och trygghet är det inte rimligt att varje byggprojekt ska tvingas avsätta en fast procent till konst.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till kulturnämnden, stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden, idrotts- och föreningsnämnden, Higa AB, Förvaltnings AB Framtiden. Remissinstansernas beslut redovisas i nedanstående tabell. Remissyttrandena i sin helhet finns som bilagor till tjänsteutlåtandet.

Remissinstans	Beslut
Kulturnämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.

Stadsfastighetsnämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.
Stadsmiljönämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.
Idrotts- och föreningsnämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yttrande C
Higab AB	Tar inte ställning.
Förvaltnings AB Framtiden	Anses besvarad.

Remissinstansernas yttranden

Kulturnämnden menar att stadens tillvägagångssätt för tillämpning av enprocentregeln har ambitioner att vara effektiv och samtidigt bidra till kvalitativa konstgestaltungsprojekt. Stadens sätt att arbeta med enprocentregeln har uppmärksamats nationellt/internationellt i hur staden kombinerar konstnärlig frihet med offentlig upphandling. Processerna möjliggör att en stor variation konstnärliga uttryck och perspektiv får ta plats och värna konstnärlig frihet med principen om armlängds avstånd. I stadens gemensamma arbete bär kulturförvaltningen denna kunskap och därmed är kulturnämndens ansvar för att i samverkan med nämnder och styrelser verka för stadens tillämpning av enprocentregeln.

Stadsfastighetsnämndens bedömning är att den nuvarande enprocentregeln har en viktig funktion för konstgestaltning i stadsutvecklingen och utformningen av dess offentliga miljöer. Om kommunfullmäktige vill förändra styrningen för konstgestaltning bör den nuvarande regeln ersättas med ny styrning, inte genom att det nuvarande regelverket tas bort.

Stadsmiljönämnden bedömer att enprocentregeln har en central betydelse för stadens stadsutveckling. I en växande stad finns behov av att, utöver fysisk infrastruktur, även investera i konst för att skapa attraktiva och hållbara livsmiljöer. De medel som avsätts inom ramen för enprocentregeln utgör investeringsmedel kopplade till byggprojekt. Dessa påverkar inte driftbudgeten direkt, utan belastar den över tid genom kapitaltjänstkostnader. De årliga kostnaderna som följer av konstinvesteringar är därmed av begränsad omfattning i förhållande till kostnader inom större kommunala verksamhetsområden som exempelvis skola och omsorg. Genom att medlen samlas i en gemensam struktur skapas förutsättningar för en samlad och långsiktig planering, där konst kan prioriteras och integreras i stadens utveckling utifrån behov och sammanhang. Detta möjliggör kontinuitet i arbetet med konst i offentlig miljö och en samordning mellan projekt över tid.

Higab AB ser att konsekvensen blir att framtida hyresgäster ges möjlighet att välja om man vill inkludera konstnärlig gestaltning i byggprojekten. Valet kommer att påverka hyresnivån då bolaget i de flesta fall har en produktionsbaserad hyresmodell där byggkostnadens storlek bestämmer hyresnivån för verksamheten. Nuvarande regelverk fyller en viktig funktion, men i de riktigt stora projekten kan det uppstå en obalans mellan kostnad och utfall när det gäller den konstnärliga gestaltningen. När projektens omfattning ökar får takbeloppen ett genomslag som riskerar att driva upp kostnaderna utan att det nödvändigtvis ger ett motsvarande mervärde i resultatet. Det är en aspekt som kan vara värd att beakta.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Enprocentregeln medför kostnader för staden men ger också ekonomiska nyttor i form av väl gestaltade livsmiljöer som till exempel kan ge platsutveckling som stärker besöksnäringen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Om enprocentregeln avskaffas kan det innebära att konstnärlig utsmyckning minskar i omfattning eller helt prioriteras bort i projekten. Detta kan i sin tur ha en negativ påverkan på upplevd kvalité och attraktivitet i stadens bostads- och utemiljöer.

Bedömning ur social dimension

Den nuvarande enprocentregeln har en social påverkan i staden för boende, besökare och näringsliv. Bland nyttor som kan värderas hör exempelvis att stärka ett områdes identitet och därmed bidra till trygghet och trivsel. Enprocentregeln lyfts i översiktsplanen som ett verktyg för arbetet med gestaltad livsmiljö. Regeln ger förutsättningar att kontinuerligt integrera konst i stadsutvecklingen.

Vid ett avskaffande av regelverket finns en risk att prioriteringen av konstnärlig gestaltning minskar samt att befintliga arbetssätt och samverkansformer påverkas. Detta kan medföra att omfattningen av konstnärlig gestaltning reduceras, vilket i sin tur kan påverka stadens attraktivitet.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Motionen
2. Kulturnämndens handlingar 2026-04-20 § 85
3. Stadsfastighetsnämnden handlingar 2026-04-21 § 60
4. Stadsmiljönämndens handlingar 2026-04-20 § 85
5. Idrotts- och föreningsnämndens handlingar 2026-04-21 § 69
6. Higab AB:s handlingar 2026-04-22 § 15
7. Förvaltnings AB Framtidens handlingar 2026-03-27 § 11

Handling 2025 nr 265

Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Göteborg är en stad med starka kulturella rötter och en plats på den internationella kulturscenen. Fria ateljéer, scener, gallerier och offentliga rum ger konsten utrymme att växa, och kulturskolan låter barn och unga utveckla sina kreativa talanger. Kulturen är en vital del av ett öppet samhälle och ska inspirera, utmana och väcka känslor på egna villkor, inte genom byråkratiska påbud.

Den så kallade enprocentsregeln i Göteborgs Stad innebär att en procent av byggkostnaden i kommunala byggprojekt och anläggningar ska avsättas till konstnärlig gestaltning. Regeln infördes 2013 med ambitionen att stärka den offentliga konsten, men i praktiken har den blivit stel, dyr och tvingande och drar resurser från kärnverksamhet och verkliga behov.

I tider när stadens ekonomi pressas och underskotten växer inom skola, vård och trygghet är det orimligt att varje byggprojekt ska tvingas avsätta en fast procent till konst, oavsett relevans. Vi värnar kulturlivet i Göteborg stort, men vi värnar också ansvaret för göteborgarnas skattemedel. I nuvarande regelverk är maxtaket för konstutsmäckningen 350 prisbasbelopp, vilket innebär att konst för upp emot 19 miljoner kan ”tvingas” in i stora projekt. Det är inte att hushålla med göteborgarnas skattemedel.

När konst finansieras genom schablonregler riskerar den att reduceras till utsmyckning snarare än uttryck. Den bästa konsten uppstår inte ur budgettrader utan ur frihet, engagemang och kvalitet. Ett konstverk blir inte bättre för att det är obligatoriskt.

Göteborgs Stad har dessutom byggt upp en särskild administrativ enhet inom kulturförvaltningen som till stor del existerar enbart för att samordna, följa upp och processleda tillämpningen av enprocentsregeln. När regeln avskaffas finns inte längre något behov av denna byråkratiska apparat. De resurser som idag går till att administrera regelverket bör i stället användas till fri kulturverksamhet, konstnärliga stipendier eller andra insatser som direkt gynnar kulturutövare och stadens invånare.

Vi föreslår att beslut om konstnärlig gestaltning i framtida byggprojekt fattas lokalt av respektive nämnd eller bolag, utifrån platsens karaktär och projektets syfte. Det ska vara möjligt men inte obligatoriskt att inkludera konst i stadsbyggandet. När det sker ska det ske för att det tillför något och inte för att det krävs på papper. Konst är viktig men den blir inte bättre för att den är obligatorisk.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Tidigare beslut från 2013 om den så kallade enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning vid kommunala byggprojekt och anläggningar upphävs.

Edwin Friedlaender (M) Hampus Magnusson (M)

Anneli Rhedin (M) Zagros Hama (M)

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2026-04-20

§ 85, Ärendenummer KULT-2026-00038

Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Beslut

1. Kulturnämnden avstyrker motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.
2. Kulturnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Justering

Den 23 april 2026.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 16 mars 2026, med följande handling bilagd:

1. Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.

Yrkanden

Mariya Voyvodova (S) yrkar med instämmande av andre vice ordförande Ewa Jablonska (L) och Mariana Lundaby (KD) bifall till förvaltningens förslag att avstyrka motionen.

Ivana Westberg (M) yrkar med instämmande av Peter Iwers (M) att motionen ska tillstyrkas.

Propositionsordning

Ordförande Grith Fjeldmose (V) ställer proposition på yrkandena och finner att Mariya Voyvodovas (S) yrkande att avstyrka motionen vinner bifall.

Reservationer

Ivana Westberg (M) reserverar sig till förmån för eget yrkande. Peter Iwers (M) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-03-16

Ärendenummer KULT-2026-00038

Handläggare

Clara Hansson

Telefon: 031-368 36 96

E-post: clara.hansson@kultur.goteborg.se

Yttrande över motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden avstyrker motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.
2. Kulturnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) har lagt fram en motion om att avskaffa enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt. Motionen föreslår att kommunfullmäktige upphäver sitt beslut från 2013 om att tillämpa enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning vid kommunala byggprojekt. Förslagsställaren menar att enprocentsregeln *"i praktiken blivit stel, dyr och tvingande och drar resurser från verkliga behov"* och förordar i stället att beslut om eventuell konstgestaltning i framtida byggprojekt fattas lokalt av respektive nämnd eller bolag.

Enprocentsregeln är en ekonomisk princip som säger att en procent av den samlade kostnaden vid offentligt finansierad ny-, om- och tillbyggnad ska avsättas för konstnärlig gestaltning. Regeln tillämpas i stora delar av landet av kommuner och regioner. I Göteborgs Stad innebär det att när stadens bolag och förvaltningar gör nyinvesteringar i byggprojekt så avsätter de en procent av byggkostnaden till konst. Syftet med enprocentsregeln är att skapa ett stabilt och långsiktigt ekonomiskt utrymme för konsten, både i planering och i byggnation av offentliga miljöer.

Kulturförvaltningen ser flera negativa konst- och kulturpolitiska konsekvenser av motionens förslag. Ett avskaffande av enprocentsregeln skulle innebära avsevärt mycket mindre pengar till konstgestaltningar, således färre gestaltungsuppdrag till konstnärer och att göteborgare inte möter offentlig konst i samma utsträckning i takt med nyetableringar och Göteborgs utveckling. Förvaltningen kan också se att avskaffandet av enprocentsregeln skulle innebära en försvagning av konsten i stadens arbete med stadsplanering och -utveckling, platsutveckling och gestaltad livsmiljö. Vidare försämrar invånares möjligheter, inte minst barn- och ungas, att påverka sin närmiljö då delaktighet

i många fall är en del av konstprocessen. I stadens nuvarande tillämpning av enprocentregeln finns en flexibilitet för att konstgestaltning på en plats ska vara motiverade ur flera perspektiv, däribland utifrån var i staden det finns behov av satsningar på ny offentlig konst. I detta bidrar kulturförvaltningen med sakkunskap i sin rådgivning och verkar för en jämlik tillgång till konst i det offentliga rummet för invånarna. Förvaltningen bidrar även med samordning och stöd för kvalitativa konstgestaltungsprojekt samt att konstnärlig frihet och principen om armlängds avstånd värnas.

Beaktat ovan bedömer förvaltningen att nuvarande staden-gemensamma strukturer och arbetssätt för enprocentregeln bär flera kvalitativa värden som riskeras gå förlorade vid ett beslut enligt motionens förslag. Sammantaget landar kulturförvaltningen i att föreslå till kulturnämnden att avstyrka motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Enprocentregeln tillämpas av alla större städer i Sverige och är en del i en progressiv utveckling av attraktiva stadsmiljöer¹. Förvaltningen bedömer att motionens förslag om att avskaffa enprocentregeln skulle innebära en negativ påverkan på utvecklingen av Göteborg som konst- och kulturstad, vilket i förlängningen kan påverka stadens attraktivitet negativt.

Enprocentregeln där den tillämpas, såsom i Göteborg, är en integrerad del i stadens arbete för gestaltad livsmiljö som utgår ifrån den nationella politiken för gestaltad livsmiljö². Målet för gestaltad livsmiljö slår fast att arkitektur, form, design, konst och kulturarv har avgörande betydelse i samhällsbygget eftersom den gestaltade livsmiljön påverkar alla människor i deras vardag utifrån bland annat hälsa och välbefinnande. Det handlar också om att i samhällsplanering ta hänsyn till dessa värden för att bidra till ett bättre samhälle och en bättre miljö. Gestaltad livsmiljö har bäring på alla tre hållbarhetsdimensioner men utifrån ekonomisk hållbarhet är resonemanget att god utformning av livsmiljön främjar långsiktig ekonomisk tillväxt genom attraktiva boende- och arbetsmiljöer. Arkitektur och konst har potential att forma en plats unika karaktär, en potential som också kan vara en resurs för besöksnäringen. Konsekvenser av motionens förslag skulle innebära att kulturvärdet konst som beståndsdel och bidrag inom stadens arbete inom gestaltad livsmiljö skulle få en mer perifer och otydlig roll.

Enprocentregeln innebär en långsiktighet och förutsägbarhet då det kommer till finansiering av konst och därigenom inkomstbringande gestaltungsuppdrag till konstnärer. Kulturförvaltningens bedömning är att en avskaffning av enprocentregeln skulle leda till väsentligt färre gestaltungsuppdrag och således försämrade förutsättningar för konstnärer att vara verksamma då en inkomstkälla troligtvis reduceras. Konstnärernas riksorganisation har genom en enkät till sina medlemmar undersökt vad gestaltungsuppdrag har för betydelse för konstnärer³. I undersökningen framgår bland annat att gestaltungsuppdrag är en viktig inkomstkälla och att de konstnärer som arbetar med offentlig konst har en högre medianinkomst än kollegor som inte gör det. Därmed ser kulturförvaltningen att motionens förslag inte går i linje med den konstpolitiska

¹ Konstnärsnämnden 2020: [1%-för-konstnärlig-gestaltning-av-offentlig-miljö.pdf](#)

² [Politik för gestaltad livsmiljö - Boverket](#)

³ Konstnärernas riksorganisation 2025: [Utsikt från ateljéerna – Rapport 2: gestaltungsuppdrag - Konstnärernas Riksorganisation](#)

dimensionen i Göteborgs Stads kulturprogram⁴ som handlar om att skapa hållbara villkor för professionella konstnärer och konstlivets infrastruktur.

Nuvarande tillämpningen av enprocentregeln i staden är just regelmässig vilket möjliggör ett gemensamt arbetssätt och kontinuitet i samarbetet mellan berörda parter. Ett beslut enligt motionens förslag, att enprocentregeln avskaffas, skulle innebära att kulturnämndens uppdrag inom enprocentregeln upphör.

Om delar av stadens organisation skulle välja att arbeta vidare med offentlig konst skulle respektive nämnd och bolag behöva ta ett större ansvar. Därtill skulle det inte finnas någon nämnd med ansvar för helheten då uppdraget till kulturnämnden skulle upphöra.

Bedömning ur ekologisk dimension

Politiken för gestaltad livsmiljö är nära sammanflätad med FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling och särskilt mål 11 i Agenda 2030 som behandlar långsiktigt hållbar stads- och samhällsutveckling⁵. På så vis har motionens förslag påverka på stadens arbete med gestaltad livsmiljö även ur en ekologisk dimension där konsten som kulturvärde i stadsplanering och -utveckling får en mer marginell roll.

Bedömning ur social dimension

Inom arbetet för enprocentregeln har kulturförvaltningen sakkunskap om konst samt ett hela-staden-perspektiv. Kulturförvaltningen stöttar förvaltningar och bolag i investeringsplanering för offentlig konst bland annat vid användning av potter⁶ i enlighet med enprocentregeln. Vägledningen utgår ifrån kunskap om var i staden det finns behov av satsningar på ny offentlig konst. Att integrera konst i olika geografiska platser som kommer att utvecklas de närmaste åren, samt områden som har behov av ny och mer konst bidrar till att säkerställa likvärdig tillgång för stadens invånare till offentlig konst samt konst med varierande uttryck och innehåll i hela Göteborg. Kulturförvaltningens bedömning är att ett avskaffande av enprocentregeln skulle innebära att staden inte längre kan upprätthålla en organisation med den typen av expertis. Således kan konsekvenser av motionens förslag innebära försämrade förutsättningar för en mer jämlik tillgång till konst i staden, det vill säga att invånare möter konst där de bor och verkar.

Konst kan på en plats medverka till att skapa karaktär, sammanhang, delaktighet och tillhörighet till det gemensamma rummet. Konstgestaltningar finns kvar över tid och är identitetsskapande för platserna där de finns. I konstgestaltningssprojekt finns även möjligheten att göra invånarna som bor på platsen delaktiga i processen vilket bidrar till ett demokratiskt samtal och en professionell diskussion om offentlig konst, och konstnärlig kvalitet och stadsutveckling. Offentlig konst blir ofta omdebatterad då konsten ibland bryter mot invanda mönster och väcker starka reaktioner. Med en kompetens som är unik kan konstnärer uttrycka och formulera frågeställningar, värderingar och känslor i estetiska uttryck som ger samhället fler dimensioner och nya perspektiv. Konsten har med andra ord potential att bidra med både mätbara och omätbara värden, och i sammanhanget av stadsutveckling och gestaltad livsmiljö är det detta som konsten bidrar till inom social hållbarhet. Beaktat ovan resonemang ser

⁴ [Göteborgs Stads kulturprogram](#)

⁵ Konstnärsnämnden 2019: 1% för konstnärlig gestaltning av offentlig miljö.

⁶ Göteborgs Stads enprocentregel för konstgestaltning i samband med bygginvesteringar sid 7: [Göteborgs Stad kommunfullmäktige](#)

kulturförvaltningen att motionens förslag inte går i linje med den kulturpolitiska dimensionen i staden kulturprogram som betonar kulturens bredare roll i samhället och betydelse för demokrati, delaktighet och social hållbarhet. Dimensionen utgår från att kultur är en rättighet och att alla invånare ska ha möjlighet att ta del av, påverka och själva skapa kultur, samt siktar mot att öka tillgängligheten till kultur.

I takt med att staden växer och förändras i sin fysiska form följer kulturvärdet konst med i utvecklingen genom enprocentregeln. Detta då principen är tillväxtdriven och har sin grund i att det byggs bostäder, anläggningar och lokaler för offentligt bruk. På så vis är enprocentregeln ett viktigt och kraftfullt verktyg inom den kulturplanerande dimensionen i stadens kulturprogram som handlar om hur staden använder kultur som en strategisk resurs i samhällsplaneringen. Fokus ligger på att kultur ska vara en integrerad del av stadsutvecklingen.

Bedömning av barnets bästa

Kulturförvaltningen kan se att motionens förslag potentiellt berör barn som bor och vistas på platser med ingen eller lite offentlig konst då barn inte har samma möjlighet som vuxna att ta sig till andra platser. Som redovisats tidigare är kulturförvaltningens bedömning att ett avskaffande av enprocentregeln skulle innebära att staden inte kan upprätthålla en organisation med kunskap om var i staden det finns behov av satsningar på ny offentlig konst utifrån ett hela-staden-perspektiv och ur ett geografiskt jämlikhetsperspektiv. Således kan konsekvenser av motionens förslag innebära försämrade utsikter för barn att möta konst i sin närmiljö. Ytterligare en aspekt är försämrade möjligheter för barn att påverka sin närmiljö då delaktighet i många fall tillämpas i konstprocesserna. Kulturförvaltningen bedömer utifrån ovan resonemang att motionens förslag kan få negativa konsekvenser för barns rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet⁷.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.

Expedieras till

Kommunstyrelsen

⁷ FN:s barnkonvention artikel 31.

Beskrivning av ärendet

Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) har lagt fram en motion om att avskaffa enprocentregeln för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt. Kommunstyrelsen har sänt motionen till kulturnämnden, för yttrande senast 30 april 2026. Övriga remissinstanser är stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden, idrotts- och föreningsnämnden, Higab AB och Förvaltnings AB Framtiden.

Motionen föreslår att kommunfullmäktige upphäver sitt beslut från 2013 om att tillämpa enprocentregeln för konstnärlig gestaltning vid kommunala byggprojekt.

Förslagsställaren menar att enprocentregeln *”i praktiken blivit stel, dyr och tvingande och drar resurser från verkliga behov”* och förordar i stället att beslut om eventuell konstgestaltning i framtida byggprojekt fattas lokalt av respektive nämnd eller bolag.

Kulturförvaltningen har i beredningen av remissvaret samrått med övriga remissinstanser.

Omvärld och historik

Enprocentregeln tillkom i Sverige 1936⁸ och beslutades av riksdagen året därpå.

Inledningsvis avsåg enprocentregeln statliga byggnationer men blev med tiden även vägledande för landsting och kommuner. Enprocentregeln är en ekonomisk princip som säger att en procent av den samlade kostnaden vid offentligt finansierad ny-, om- och tillbyggnad ska avsättas för konstnärlig gestaltning. Enligt en undersökning genomförd av Konstrådsnämnden 2019 tillämpas regeln i 41 procent av landets kommuner och 55 procent av regionerna. Regeln tillämpas i samtliga större städer. I jämförelse med 2012 är det en ökning med 8 procent för kommunerna och 18 procent för regionerna.⁹ Även utanför Sverige tillämpas procentprogram för konst. I hela Norden finns olika varianter på enprocentregeln och i övriga Västvärlden är det vanligt förekommande tillvägagångssätt att finansiera konst med olika procentprogram.¹⁰

Hur ärendet förhåller sig till styrning i Göteborgs Stad

Stadens tillämpning av enprocentregeln bygger på ett beslut av kommunfullmäktige 2013¹¹. Kulturnämnden har genom sitt reglemente ansvar för att i samverkan med nämnder och styrelser verka för stadens tillämpning av enprocentregeln.

Göteborgs Stads enprocentregel för konstgestaltning i samband med bygginvesteringar är det styrdokument som reglerar Göteborgs Stads tillämpning av enprocentregeln¹² vilket beskrivs mer utförligt under nästkommande rubrik. Utöver det förhåller sig stadens styrmiljö till enprocentregeln i Göteborgs Stads översiktsplan och Göteborgs Stads kulturprogram. I översiktsplanen lyfts enprocentregeln i den tematiska inriktningen¹³ Gestaltad livsmiljö. Enprocentregeln beskrivs som en del av Göteborgs arbete med

⁸Betänkande och förslag angående beredande av vidgade arbetsuppgifter för svenska konstnärer (SOU 1936:50)

⁹ Konstrådsnämnden 2019: 1% för konstnärlig gestaltning av offentlig miljö.

¹⁰ [Enprocentsregeln i Norden - Statens konstråd](#), [Enprocentsregeln världen runt - Statens konstråd](#)

¹¹ Kommunfullmäktige 2013-01-31 §25

¹² Kommunfullmäktige 2023-10-12 §10. Göteborgs Stads enprocentregel för konstgestaltning i samband med bygginvesteringar: [Göteborgs Stad kommunfullmäktige](#)

¹³ De tematiska inriktningarna ska användas tillsammans med de rekommendationer som framgår av översiktsplanens markanvändningskarta. Inriktningarna är generella och gäller i hela kommunen om inget annat framgår. (Översiktsplan Göteborg, tematiska inriktningar: allmänna intressen: [Översiktsplan för Göteborg](#))

gestaltad livsmiljö och framhålls som ett centralt verktyg för att säkerställa att konst integreras i stadens offentliga miljöer. Stadens tillämpning av enprocentregeln kopplas till stads- och platsutveckling, samt demokratiska värden där det betonas att alla göteborgare ska ha möjlighet att möta konst i sin vardagsmiljö. Här framgår att enprocentregeln ska tillämpas systematiskt i stadens bygg- och utvecklingsprojekt. Vidare understryker översiktsplanen att väl gestaltade offentliga rum bidrar till stadens identitet, attraktivitet och upplevelsekaraktär där enprocentregeln är ett sätt att komplettera arkitekturen i att skapa väl gestaltade stadsmiljöer.

Göteborgs Stads kulturprogram slår fast att enprocentregeln är ett viktigt verktyg för att regelmässigt låta produktion av offentlig konst ingå i stadsplaneringen. Offentlig konst som kulturvärde har bäring på samtliga dimensioner inom kulturprogrammet: konstpolitik, kulturpolitik och kulturplanering.¹⁴

Tillämpning av enprocentregeln i Göteborg

Göteborgs Stad har, precis som förslagsställarna uppmärksammar, efter beslut i kommunfullmäktige tillämpat regeln sedan 2013. Det innebär att när Göteborg Stads bolag och förvaltningar gör nyinvesteringar i byggprojekt så avsätter de en procent av byggkostnaden till konst. Syftet med enprocentregeln är att skapa ett stabilt och långsiktigt ekonomiskt utrymme för konsten, både i planering och i byggnation av offentliga miljöer. Genom regeln skapas konstpolitiska värden i form av arbetstillfällen för konstnärer, och kulturpolitiska värden då konst blir tillgänglig i stadsrummet och kan möta människor i vardagen.

Ett styrande dokument för enprocentregeln antogs av Göteborgs kommunfullmäktige 2023 där hela cykeln i arbetet med den offentliga konsten omfattas – tidig planering, genomförande av konstgestaltungsprojekt och avslutningsvis förvaltning och förmedling. Det ställer krav på samordning och att många olika frågor och parter möts i samverkan. I dagsläget är det sju nämnder och tio bolagsstyrelser inom Göteborgs Stad som träffas av enprocentregeln på olika sätt och i olika grad. I det styrande dokumentet tydliggörs roller och ansvar för berörda nämnder och styrelser. Vidare innehåller det definitioner, hur en procent av byggkostnaden vid nyinvesteringar ska beräknas samt maxbelopp. I stadens tillämpning av enprocentregeln finns en flexibilitet i det att respektive nämnd eller styrelse har möjlighet att hantera avsatta medel genom en pott för konstgestaltungsprojekt, vilket framgår av styrdokumentet. En sådan pott kan användas för att exempelvis möjliggöra konstgestaltungsprojekt på andra platser i staden än den geografi som projekten genomförs i och i områden som bedöms som prioriterade för att stärka närvaro av offentlig konst¹⁵.

I 2025 års uppföljning av stadens tillämpning av enprocentregeln kunde kulturförvaltningen konstatera att tillämpningen i flera delar har fungerat väl under det gångna året och att enprocentregeln starkt bidrar till att konstnärer och konsten integreras i formandet av morgondagens gemensamma livsmiljöer i Göteborg. Samtliga berörda

¹⁴ [Göteborgs Stads kulturprogram](#)

¹⁵ Ett konkret exempel på hur detta kan ske i praktiken är att exploateringsförvaltningen i samverkan med kulturförvaltningen under 2025 tog beslut om att under 2026 starta upp arbete med konstgestaltung i tre exploateringsprojekt. Urvalet gjordes från ett sextiototal möjliga exploateringsprojekt/platser i Göteborg och beslutet baserades på en analys av bland annat den geografiska spridningen i staden för att öka tillgången till offentlig konst där behovet är störst, samt huruvida det fanns goda förutsättningar för arbete med konst i sammanhanget.

nämnder och styrelser som haft investeringsvolymen eller projekt som har varit avsättningsgrundande gjorde avsättning i enlighet med styrningen för enprocentregeln under 2025. Ökad tillämpning av regeln har bland annat inneburit att 78 konstgestaltungsprojekt pågick och nio projekt färdigställdes under 2025. Genom dessa nio projekt tillkom tretton nya konstgestaltningar i staden. Flest konstgestaltungsprojekt genomförs i stadsområde Centrum följt av Hisingen, Sydväst och Nordost. 50 procent av de pågående konstgestaltungsprojekten är inom lokaler så som skolor, förskolor och vård- och omsorgsboenden och når därmed prioriterade målgrupper i Göteborg.

Kulturförvaltningens arbetssätt för enprocentregeln

Göteborg Konst¹⁶ är den enhet inom kulturförvaltningen som utför kulturnämndens särskilda samordningsansvar för tillämpning av enprocentregeln. Enheten samverkar med övriga berörda förvaltningar och bolag och utgör stöd i processen för konstgestaltungsprojekt i staden. I arbetet ingår även uppföljning av enprocentregelns tillämpning, framtagande av planeringsunderlag för offentlig konst, förmedling av konstgestaltning och stöd vid rådighet av konstgestaltning såsom flytt eller borttagning. Kulturförvaltningens deltagande genom Göteborg Konst innebär att analyser och beslutsunderlag för i vilka sammanhang ny offentlig konst ska tillkomma i staden bygger på sakkunskap inom konst och har ett hela-staden-perspektiv. Göteborg Konst arbetar för att främja konstnärlig integritet och oberoende så att en stor variation konstnärliga uttryck och perspektiv kan ta plats i stadsrummet. Inom ramen för arbetet tas hänsyn till flera perspektiv såsom den fysiska platsen, invånarna och de sociala relationerna. För att säkerställa att stadens arbete med konstgestaltning är effektivt och håller en hög och jämn kvalitet sker arbetet enligt processen för konstgestaltungsprojekt¹⁷. Processen för konstgestaltungsprojekt består av fyra faser: uppstart, utredning, upphandling och genomförande. Centralt i konstgestaltungsprocessen är att konstnärlig frihet¹⁸ och principen om armlängds avstånd¹⁹ beaktas och värnas genom att omsätta detta i strukturer för det operativa arbetet.

Förvaltningens bedömning

Enprocentregeln har fungerat som en rekommendation inom Göteborgs Stad sedan 1960-talet men tillämpades i liten omfattning i stadens organisation fram till 2013 när

¹⁶Göteborg Konst ansvarar även för kulturförvaltningens arbete med Göteborgs Stads konstsamling, Charles Felix Lindbergs donationsfond och Per och Alma Olssons grundskolefond. Göteborg Konst samverkar med strategiska enheten och kulturmiljöenheten i förvaltningens arbete med att utveckla kulturvärde konst i stadsutvecklingen.

¹⁷ [För beställare av konst - Göteborg Konst](#)

¹⁸ Konstnärlig frihet kan beskrivas som ett ideal som bygger på tanken att konsten ska vara en obunden kraft. Det innebär att innehållet och processerna så långt som möjligt ska vara fria från styrning och att konsten ska värderas utifrån sina konstnärliga kvaliteter. Myndigheten för kulturanalys: Så fri är konsten - Den kulturpolitiska styrningens påverkan på den konstnärliga friheten sid. 8-9 2021.)

¹⁹ Principen om armlängds avstånd syftar till att skapa förutsättningar för konstnärlig frihet genom att förespråka ett organisatoriskt skydd från politiska beslut om konstnärligt och kreativt innehåll. Principen bygger på två förhållanden. Det första är att politiker och politiska församlingar generellt avhåller sig från styrning som påverkar eller riskerar att påverka vilka företeelser konstnärer och kulturskapare väljer att skildra, men också hur olika företeelser skildras. Det andra är att principen bygger på att det ska finnas ett organisatoriskt avstånd mellan politiskt beslutsfattande å ena sidan, och beslut som har med konstnärlig bedömning att göra å den andra. (Myndigheten för kulturanalys: Så fri är konsten - Den kulturpolitiska styrningens påverkan på den konstnärliga friheten sid. 8-9 2021.)

kommunfullmäktige beslutade om att enprocentregeln skulle tillämpas som en regel. Perioden fram till att kommunfullmäktige tog beslut om styrande dokument för enprocentregeln 2023 ökade antal nämnder och styrelser som tillämpade regeln helt eller delvis men måluppfyllelser var i delar låga eftersom det fanns utrymme för olika tolkningar av beslutet 2013. I 2025 års uppföljning av stadens tillämpning av enprocentregeln kunde kulturförvaltningen konstatera att samtliga berörda nådde målet om avsättning i enlighet med regeln. Kulturförvaltningen bedömer således att utan tydlig gemensam styrning integreras konst i stadsutvecklingen i mycket lägre utsträckning och det är därmed rimligt att anta att ett avskaffande av enprocentregeln skulle innebära avsevärt mycket mindre pengar till konstgestaltningar samtidigt som förutsättningarna att arbeta utifrån ett helhetsperspektiv med den offentliga konsten i staden utgår. Konsekvenserna av detta blir bland annat färre gestaltungsopdrag till konstnärer och att göteborgare inte möter offentlig konst i samma utsträckning i takt med nyetableringar och Göteborgs utveckling.

Kulturförvaltningen kan identifiera flera negativa konst- och kulturpolitiska samt samhällspolitiska konsekvenser av motionens förslag, som delvis redovisas under de tre hållbarhetsdimensionerna med hänvisning till kulturprogrammets dimensioner. Enprocentregeln är ett verktyg för att långsiktigt skapa ett ekonomiskt utrymme för konstgestaltning vid planering och byggande av offentliga miljöer. Just långsiktigheten innebär en förutsägbarhet i att tillskapandet av offentlig konst följer nyetableringar och därmed en inkomstkälla för konstnärer och att invånare och besökare får möta konst i det offentliga rummet. Långsiktigheten innebär också att staden kan ha gemensamma etablerade strukturer och arbetssätt för berörda nämnder och bolag.

Som beskrivits ovan så har stadens tillvägagångssätt för tillämpning av enprocentregeln ambitioner att vara effektiv och samtidigt bidra till kvalitativa konstgestaltungsprojekt, och stadens sätt att arbeta med enprocentregeln har uppmärksammats nationellt/internationellt i hur vi kombinerar konstnärlig frihet med offentlig upphandling. Processerna möjliggör att en stor variation konstnärliga uttryck och perspektiv får ta plats och långtgående värnar konstnärlig frihet och principen om armlängds avstånd - just för att de kreativa processerna och konsten ska vara så fri och obunden som möjligt. Kulturförvaltningen ser att förslagsställarna värnar konstens frihet men drar inte samma slutsats att det blir resultatet om enprocentregeln avskaffas. I stället är kulturförvaltningens bedömning att staden behöver reflekterande förhållningssätt om hur vi skapar ett så stort och fritt utrymme för konsten som möjligt inom ramarna för processer som är styrda av regler, lagar och politisk styrning. Det är i sig en motsägelse att tala om frihet och styrning på samma gång, men arbetet med konst kan inte förstås som ett arbete som vilket annat, utan behöver omfamna den specifika komplexitet och de särskilda förutsättningar som detta innebär. När konsten är fri kan de kvalitativa värden uppstå som konsten har potential till. I stadens gemensamma arbete bär kulturförvaltningen denna kunskap och därmed är kulturnämndens ansvar för att i samverkan med nämnder och styrelser verka för stadens tillämpning av enprocentregeln av stor vikt.

Vidare möjliggör stadens nuvarande tillämpning av enprocentregeln flexibilitet för att konstgestaltungsprojekten ska vara motiverade ur flera perspektiv, däribland ett hela-staden-perspektiv. Kulturförvaltningens bedömning är att ett avskaffande av enprocentregeln skulle innebära att flera kvalitativa värden försvinner då långsiktigheten försvinner och

således nuvarande strukturer och arbetssätt. Det skulle innebära en kompetensförlust i det kulturförvaltningen representerar i det staden-gemensamma arbetet. Inom konstområdet skulle kulturnämnden få försämrade möjligheter att ansvara för och bedriva det övergripande kulturstrategiska arbetet för hela staden. Sammantaget landar kulturförvaltningen i att föreslå till kulturnämnden att avstyrka motionen.

Anna Rosengren

Sofia Lubian

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Kultur- och samhällsutveckling

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2026-04-21

§ 60 Ärendenummer SFF-2026-00024

Yttrande över motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Beslut

1. Stadsfastighetsnämnden avstyrker motionen.
2. Tjänsteutlåtandet översänds till kommunstyrelsen som yttrande över motionen.

Handlingar

Stadsfastighetsförvaltningens tjänsteutlåtande med bilagor

Yrkanden

Mattias Tykesson (M) yrkar att motionen tillstyrks.

Thomas Larsson (MP) yrkar bifall till tjänsteutlåtandet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkande om att bifalla tjänsteutlåtandet mot yrkande om att tillstyrka motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteutlåtandet.

Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: "Ja för att bifalla tjänsteutlåtandet och nej för att tillstyrka motionen".

Vid upprop röstar Camilla Widman (S), Jöran Fagerlund (V), Pontus Norman (S), Thomas Larsson (MP), Maud Ekman (V), Sören Runsteen (KD) och Daniel Augustsson (C) ja, medan Mattias Tykesson (M), Erjola Pere Poci (M), Patrik Gustavsson (D) och Sofie Bergström (SD) röstar nej.

Med sju ja-röster mot fyra nej-röster beslutar nämnden att bifalla tjänsteutlåtandet.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-04-09

Diarienummer SFF-2026-00024

Handläggare

Lars Mauritzson

Telefon: 031-365 03 54

E-post: lars.mauritzson@stadsfast.goteborg.se

Yttrande över motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Förslag till beslut

I stadsfastighetsnämnden

1. Stadsfastighetsnämnden avstyrker motionen om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.

Sammanfattning

I en motion framförd av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) föreslås att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.

Enprocentsregeln är en ekonomisk princip för att finansiera offentlig konst som innebär att cirka en procent av kostnaden vid offentligt finansierade byggprojekt avsätts för konstgestaltning. Principen tillämpas av stat, kommuner och regioner, i olika stor omfattning. I Göteborgs Stad innebär det att när stadens bolag och förvaltningar gör nyinvesteringar i byggprojekt så avsätter de en procent av entreprenadkostnaden till konstgestaltning.

Avvägningen av hur stor del av skattemedlen som ska användas för konstgestaltning i förhållande till det som ska användas för andra ändamål i stadens alla verksamheter är en politisk fråga att besluta om. Det är en svår avvägning som behöver göras. Förvaltningen bedömer det inte som lämpligt att överlåta till varje nämnd att göra dessa avvägningar. Det riskerar att frågan tappar styrning från kommunfullmäktige.

Förvaltningen bedömning är att den nuvarande "enprocentsregeln" har en viktig funktion för konstgestaltning i stadsutvecklingen och utformningen av dess offentliga miljöer. Om kommunfullmäktige vill förändra styrningen för konstgestaltning bör den nuvarande regeln ersättas med ny styrning, inte genom att den nuvarande tas bort. Motionen föreslås därför avstyrkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den nuvarande "enprocentsregeln" har en ekonomisk påverkan på stadens användande av skattemedel. De faktiska kronor och ören som läggs på konstgestaltning behöver ställas mot alla andra verksamhetskostnader. Det behöver också ställas mot de ekonomiska

nyttor som kan vara förknippade med konsten. Väl gestaltade livsmiljöer, vilket konstgestaltning är en del av, kan ge ekonomiska nyttor som exempelvis:

- Platsutveckling som stärker besöksnäringen
- Ökad trivsel och trygghet som leder till mindre skadegörelse
- Ökade fastighetsvärden

Förvaltningen har inte gjort någon samlad ekonomisk bedömning av den nytta konstgestaltning kan generera för boende, besökare och näringsliv i relation till de kostnader som är förenade med konsten. Förvaltningen vill dock framhålla att ett avskaffande av ”enprocentsregeln” innebär att denna typ av svåra avvägningar överläts till alla nämnder i staden vilket bedöms som mindre lämpligt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ärendet bedöms inte ha någon påverkan ur den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Den nuvarande ”enprocentsregeln” har en social påverkan i staden för boende, besökare och näringsliv. Förvaltningen har inte gjort en värdering av den samlade sociala nyttan för dessa grupper. Det är en svår uppgift men som behöver göras för att kunna avväga nyttorna i relation till de kostnader som är förenade med konsten. Bland nyttor som kan värderas hör exempelvis

- att stärka ett områdes identitet och därmed bidra till trygghet och trivsel
- användning av konsten i pedagogisk verksamhet
- stöd till förskolans och grundskolans kompensatoriska uppdrag
- den demokratiska styrkan i att alla kan möta konst på lika villkor

Förvaltningen vill framhålla att ett borttagande av ”enprocentsregeln” innebär att, likt den ekonomiska dimensionen, den typen av svåra avväganden överläts till alla nämnder i staden.

Till detta kan läggas att ”enprocentsregeln” lyfts i översiktsplanen som ett verktyg för gestaltad livsmiljö. Regeln ger förutsättningar att kontinuerligt integrera konst i stadsutvecklingen. Ett borttagande av regeln utan att ersätta den med någon annan styrning som möjliggör konst kan därmed förutses ge mindre konstgestaltning i den fortsatta utbyggnaden av staden.

Samverkan

Information ges personalorganisationerna enligt Samverkan Göteborg (FSG 2026-04-20).

Bilagor

Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.

Ärendet

Ärendet rör en begäran om yttrande (SLK-2025-01314) avseende en motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.

Beskrivning av ärendet

I en motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) föreslås att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.

Enprocentsregeln är en ekonomisk princip för offentlig konst som innebär att cirka en procent av kostnaden vid offentligt finansierade byggprojekt avsätts för konstnärlig gestaltning. Principen tillämpas av stat, kommuner och regioner, i olika stor omfattning. Principen har ingen strikt tillämpning utan tillämpas på olika sätt i olika organisationer. I Göteborgs Stad innebär ”enprocentsregeln” att när stadens bolag och förvaltningar gör nyinvesteringar i byggprojekt så avsätter de en procent av entreprenadkostnaden till konstgestaltning.

Syftet med enprocentsregeln är att skapa ett stabilt och långsiktigt ekonomiskt utrymme för konstgestaltning, både i planering och i byggnation av offentliga miljöer.

Avvägningen av hur mycket skattemedel som ska användas för konstgestaltning i förhållande till vad som ska användas för andra ändamål i stadens alla verksamheter är en politisk fråga att besluta om. Det är samtidigt en förhållandevis svår avvägning som behöver göras. Konstgestaltning kan ge olika typer av värden till dem som Göteborgs stad är till för, det vill säga boende, besökare och näringsliv. Den kan exempelvis stärka ett områdes identitet och därmed bidra till trygghet och trivsel, stärka staden som besöksdestination, användas i den pedagogiska verksamheten med mera. Att avväga det ekonomiska och sociala värdet av konstgestaltning för boende, besökare och näringsliv i förhållande till kostnader för konsten och samtidigt avväga mot rena verksamhetskostnader är ingen enkel avvägning att göra. Speciellt inte för en enskild nämnd.

Att överlåta till varje nämnd att behöva göra dessa svåra avvägningar i en enskild fråga ser förvaltningen inte som lämplig. Det innebär att frågan tappar styrning från kommunfullmäktige.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att den nuvarande ”enprocentsregeln” har en viktig funktion för konstgestaltning i stadsutvecklingen och utformningen av dess offentliga miljöer. Om kommunfullmäktige vill förändra styrningen för konstgestaltning bör den nuvarande regeln ersättas med ny styrning, inte genom att den nuvarande tas bort. Motionen föreslås därför avstyrkas.

Alan Schürer

Avdelningschef

Martin Blixt

Förvaltningsdirektör

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2026-04-20

§ 85 Ärendenummer SMF-2026-00032

Yttrande över motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker förslaget utifrån stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som stadsmiljönämndens eget yttrande.

Handlingar

Stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande

Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Yrkanden

Toni Orsulic (M) yrkar att stadsmiljönämnden tillstyrker motionen.

Karin Pleijel (MP) yrkar bifall till stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, nämligen yrkande om att tillstyrka motionen och yrkande om att bifalla stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ordföranden ställer yrkandena i proposition mot varandra och finner att stadsmiljönämnden bifaller stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-03-18

Ärendenummer SMF-2026-00032

Handläggare

Jens Thoms Ivarsson, Klara Lundgren

Telefon: 0735 09 23 21

E-post: jens.thoms.ivarsson@stadsmiljo.goteborg.se

Yttrande över motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker förslaget utifrån stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som stadsmiljönämndens eget yttrande.

Sammanfattning

Stadsmiljönämnden ska ta ställning till Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt. Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast 2026-04-30.

Motionen lyfter att enprocentsregeln innebär en fast procentsats som anses vara stel, kostnadsdrivande och administrativt omfattande. Vidare framförs att medel bör kunna prioriteras till andra kommunala verksamheter samt att konstnärlig gestaltning bör utgå från frivilliga beslut snarare än en generell regel.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer att enprocentsregeln har en central betydelse för stadens stadsutveckling. I en växande stad finns behov av att, utöver fysisk infrastruktur, även investera i konst för att skapa attraktiva och hållbara livsmiljöer.

De medel som avsätts inom ramen för enprocentsregeln utgör investeringsmedel kopplade till byggprojekt. Dessa påverkar inte driftbudgeten direkt, utan belastar den över tid genom kapitaltjänstkostnader. De årliga kostnaderna som följer av konstinvesteringar är därmed av begränsad omfattning i förhållande till kostnader inom större kommunala verksamhetsområden så som skola och omsorg.

Genom att medlen samlas i en gemensam struktur skapas förutsättningar för en samlad och långsiktig planering, där konst kan prioriteras och integreras i stadens utveckling utifrån behov och sammanhang. Detta möjliggör kontinuitet i arbetet med konst i offentlig miljö och en samordning mellan projekt över tid.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår därför att stadsmiljönämnden avstyrker motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadsmiljönämnden avsätter årligen en procent av nämndens totala nyinvesteringsbudget för investering i konst, vilket motsvarar ungefär 5 miljoner kronor per år. Därutöver används cirka 500 tkr för utredningar kopplade till upphandling av konst. Dessa kostnader återförs dock till förvaltningen från en central pott för investeringsrelaterade driftskostnader. Förvaltningen har även en anställd som delvis arbetar med enprocentskonst samt med annan design och konst finansierad av andra medel, exempelvis Charles Felix Lindbergs donationsfond.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsmiljöförvaltningen har inte identifierat några särskilda aspekter av betydelse inom den ekologiska dimensionen i detta ärende.

Bedömning ur social dimension

Enprocentsregeln innebär att medel för konstnärlig gestaltning avsätts samlat till en pott, vilket ger förutsättningar för en övergripande prioritering av var konst placeras i staden. Detta möjliggör att konstnärliga gestaltningar kan genomföras i olika typer av områden och inte enbart i större eller mer resursstarka projekt.

Genom den samlade finansieringen kan konst placeras utifrån identifierade behov och stadsutvecklingsperspektiv, exempelvis i miljöer där offentliga mötesplatser utvecklas eller där stadens rum förändras.

Arbetet med enprocentskonst innefattar i vissa projekt inslag av dialog eller medskapande, där boende eller användare ges möjlighet att bidra med perspektiv i processen.

Konstnärliga gestaltningar i offentliga miljöer utgör inslag i stadens gemensamma rum och används av olika grupper, samt kan bidra till platsers identitet.

Enprocentsregeln innebär även att det finns en kontinuerlig efterfrågan på konstnärliga uppdrag i samband med offentliga investeringar, vilket skapar förutsättningar för yrkesverksamma konstnärer att delta i gestaltungsprocesser kopplade till stadsutveckling.

Beskrivning av ärendet

Stadsmiljönämnden ska ta ställning till Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt. Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se senast 2026-04-30.

Motionen anger att enprocentsregeln innebär att resurser binds till konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt, vilket enligt motionärerna begränsar möjligheten att prioritera medel till andra kommunala verksamheter såsom skola, vård och trygghet. Vidare framförs att en fast procentsats utgör en stel modell som inte tar hänsyn till varje enskilt projekts förutsättningar eller behov.

Motionen lyfter även att konst som finansieras genom en schablonregel riskerar att reduceras till utsmyckning snarare än att utgå från konstnärlig frihet och kvalitet. Därtill pekas på att enprocentsregeln medför en administrativ struktur som enligt motionen kan

avvecklas, och att dessa resurser i stället kan omfördelas till annan kulturverksamhet eller direkta insatser för kulturutövare.

Som alternativ föreslås att beslut om konstnärlig gestaltning fortsatt ska kunna fattas, men att detta sker lokalt av respektive nämnd eller bolag utifrån projektets förutsättningar, utan krav på en fast procentsats.

Förvaltningens bedömning

I motionen framförs att enprocentsregeln innebär att resurser binds till konstnärlig gestaltning som i stället skulle kunna användas till andra kommunala verksamheter såsom skola, vård och trygghet. Stadsmiljöförvaltningen konstaterar att de medel som avsätts inom ramen för enprocentsregeln utgör investeringsmedel kopplade till genomförande av fysiska projekt. Dessa belastar inte driftbudgeten direkt, utan påverkar den över tid genom kapitaltjänstkostnader i form av ränta.

Konst klassificeras i regel som en tillgång med lång eller obegränsad livslängd och skrivs därför normalt inte av. Det innebär att de löpande kostnaderna i huvudsak utgörs av ränta på investerat kapital. De årliga kostnader som följer av konstinvesteringar är därmed mycket begränsade i förhållande till kostnader inom större kommunala verksamhetsområde så som skola och omsorg.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att enprocentsregeln inte har någon avgörande påverkan på kommunens möjligheter att finansiera kärnverksamhet.

I motionen framförs vidare att enprocentsregeln innebär en stel och byråkratisk hantering av konstnärlig gestaltning i byggprojekt. Stadsmiljöförvaltningen konstaterar att medlen inom ramen för enprocentsregeln inte är bundna till enskilda projekt, utan samlas i en gemensam pott kopplad till investeringsverksamheten. Detta innebär att beslut om konstnärlig gestaltning kan planeras och prioriteras utifrån behov, platsens förutsättningar och relevans i stadsutvecklingen, snarare än att automatiskt kopplas till varje enskilt projekt.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer sammantaget att enprocentsregeln utgör en etablerad struktur för hur konstnärlig gestaltning integreras i stadens utveckling. Denna ordning skapar förutsättningar för en samlad och långsiktig, men också dynamisk, planering av konst i stadens offentliga miljöer, där resurser kan användas flexibelt mellan projekt och över tid.

Det anges även att konst som finansieras genom en schablonregel riskerar att reduceras till utsmyckning samt att den administrativa struktur som finns kring enprocentsregeln innebär onödig byråkrati. Stadsmiljöförvaltningen konstaterar att genomförandet av konstnärlig gestaltning inom ramen för enprocentsregeln sker i samverkan med kulturförvaltningen och Göteborg Konst, som har särskild kompetens inom konstnärliga processer, urval och upphandling. Denna kompetens innefattar såväl konstnärlig bedömning som kunskap om upphandlingsförfaranden och genomförande av konstprojekt i offentlig miljö.

Den administrativa funktion som finns kopplad till enprocentsregeln utgör därmed en del av den samlade kompetensen för att planera, upphandla och genomföra konstnärliga

gestaltningar i stadens offentliga miljöer. Det är genom denna samlade kompetens och etablerade arbetsprocesser som förutsättningar skapas för hög konstnärlig kvalitet och verkshöjd i de gestaltningar som genomförs. Funktionen bidrar även till kontinuitet i arbetssätt och till att konst kan hanteras som en integrerad del av stadsutvecklingen över tid.

En avveckling av denna funktion skulle innebära att motsvarande kompetens och samordning i större utsträckning behöver byggas upp inom enskilda projekt eller organisationer. Detta bedöms medföra en mer fragmenterad och mer kostsam hantering, där förutsättningarna för långsiktig planering, samordning och kvalitetssäkring av konst i offentlig miljö försämras.

Som alternativ till att avsätta medel enligt principerna för enprocentsregeln föreslås i motionen att beslut om konstnärlig gestaltning fortsatt ska kunna fattas, men att detta sker lokalt av respektive nämnd eller bolag utifrån projektets förutsättningar, utan krav på en fast procentsats. Stadsmiljöförvaltningen konstaterar att en sådan ordning innebär att beslut om konstnärlig gestaltning i högre grad blir beroende av enskilda projekts prioriteringar, ekonomiska förutsättningar och lokala ställningstaganden. Konst kan därmed komma att hanteras olika mellan projekt och över tid.

Enprocentsregeln innebär i stället att det finns en etablerad struktur för hur konst integreras i stadens utveckling, med återkommande resurstilldelning och en samlad planering. Detta skapar förutsättningar för kontinuitet i arbetet med konst i offentlig miljö och möjliggör ett långsiktigt förhållningssätt där konst kan beaktas som en del av stadens gemensamma rum och stadsutveckling. Alternativa modeller, där beslut fattas enskilt i varje projekt, innebär att hanteringen i större utsträckning blir beroende av lokala prioriteringar och förutsättningar, vilket kan påverka möjligheterna till samordning och långsiktig utveckling.

Genom en sådan struktur hanteras konstnärlig gestaltning inte enbart som en fråga i enskilda projekt, utan som en del av stadens övergripande arbete med offentliga miljöer.

Stadsmiljöförvaltningen bedömer därför sammantaget att enprocentsregeln utgör en ändamålsenlig ordning för att hantera konstnärlig gestaltning i stadens offentliga miljöer och föreslår att stadsmiljönämnden avstyrker motionen.

Josefine Johansson

Avdelningschef

Planering och investering

Anders Ramsby

Förvaltningsdirektör

Stadsmiljöförvaltningen

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2026-04-21

§ 69 Ärendenummer IOFF-2026-00007**Svar på motion om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt****Beslut**

1. Idrotts- och föreningsnämnden föreslår att motionen avstyrks men med beaktande av förvaltningens synpunkter gällande höga kostnader i stora projekt.
2. Idrotts- och föreningsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Handlingar

1. Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa "enprocentsregeln" för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.
2. Yttrande från C daterat 2026-04-17
3. Tjänsteutlåtande avdelning fastighet och stadsutveckling

Yrkanden

Edwin Friedlaender (M) yrkar bifall till motionen.

Bettan Andersson (V) yrkar bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Propositionsordning

Ordföranden Bettan Andersson (V) ställer yrkandet från Edwin Friedlander (M) om bifall till motionen mot yrkandet från Bettan Andersson (V) om bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande och finner att nämnden bifaller förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservationer

Edwin Friedlander (M) och Magnus Marelius (SD) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsutdrag skickas till

Avdelning fastighet och stadsutveckling
Kommunstyrelsen

Yttrande

Centerpartiet

2026-04-17

Nr 12

Yttrande angående: Motion om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.

Yttrande

Vad hade vi varit utan kampanilen, vem besöker Göteborg utan att kika upp mot Poseidon på toppen av Avenyn. De konstnärliga fingeravtryck vår generation lämnar efter sig till kommande generationer berättar inte bara om var vi var då, utan riktning vi vill åt.

Vi tänker inte gå med på att göra konsten till en budgetrest.

Offentlig konst är inte pynt. Det är en del av ett levande, öppet och sammanhållet Göteborg. Den skapar stolthet, trygghet och identitet i våra gemensamma rum. Att kapa enprocentsregeln i ekonomiskt pressade tider är att börja i helt fel ände.

Centerpartiet vill alltid kunna effektivisera och förenkla för Staden. Men att avskaffa principen rakt av är inte reform. Det är slarvig politik och ett medvetet steg mot en mer kulturlös stad.

Vi tror på mindre byråkrati, inte mindre kultur.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-03-30

Ärendenummer IOFF-2026-00007

Handläggare

Peter Karlsson

Telefon: 0721-46 87 69

E-post: peter.2.karlsson@ioff.goteborg.se

Svar på motion om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Förslag till beslut

1. Idrotts- och föreningsnämnden föreslår att motionen avstyrks men med beaktande av förvaltningens synpunkter gällande höga kostnader i stora projekt.
2. Idrotts- och föreningsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Nämnden har mottagit en remiss angående avskaffande av ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt. Idrotts- och föreningsförvaltningen gör bedömningen att konst utgör ett viktigt inslag i helhetsupplevelsen av våra anläggningar vilket också bidrar till fler besökare och därmed till förvaltningens grunduppdrag.

Nuvarande regelverk fyller en viktig funktion, men i de riktigt stora projekten kan det uppstå en obalans mellan kostnad och utfall när det gäller den konstnärliga gestaltningen. När projektens omfattning ökar får takbeloppen ett genomslag som riskerar att driva upp kostnaderna utan att det nödvändigtvis ger ett motsvarande mervärde i resultatet. Det är en aspekt som kan vara värd att beakta.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen bedömer att konstnärlig utsmyckning förhöjer upplevelsen av våra anläggningar. Anläggningar med vackra miljöer är viktiga då det uppmuntrar till fler besök, och i det är konstnärlig utsmyckning en viktig del. Regelverket innebär en tydlig signal att konsten är en prioriterad del av våra anläggningar och i och med regelverket så har det utarbetats bra samarbetsformer mellan idrott- och föreningsförvaltningen och kulturförvaltningen. Utan regelverket bedömer förvaltningen att detta samarbete skulle försvagas vilket i förlängningen skulle innebära att det skulle bli en krångligare process att få till konstnärlig utsmyckning.

Förvaltningen konstaterar att tillämpningen av enprocentsregeln i de riktigt stora projekten kan medföra betydande kostnader. I dessa fall kan det uppstå en obalans mellan kostnad och uppnått värde.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte kunnat se någon koppling till den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Idrotts- och föreningsförvaltningens uppdrag omfattar att skapa förutsättningar för ett aktivt och hälsosamt liv för göteborgarna. I detta ingår att utveckla anläggningar med god funktion och kvalitet, där konstnärlig gestaltning utgör en del av helheten.

Nuvarande regelverk innebär att konstnärlig gestaltning ges utrymme inom ramen för investeringar och har bidragit till etablerade arbetssätt för genomförande.

Vid ett avskaffande av regelverket finns en risk att prioriteringen av konstnärlig gestaltning minskar samt att befintliga arbetssätt och samverkansformer påverkas. Detta kan medföra att omfattningen av konstnärlig gestaltning reduceras, vilket i sin tur kan påverka anläggningarnas attraktivitet och nyttjande.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.

Beskrivning av ärendet

Idrotts- och föreningsnämnden har från stadsledningskontoret fått en motion om att avskaffa enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt på remiss. Nämnden har att ta ställning till motionen och inkomma med yttrande till kommunstyrelsen. Svarstiden för remissen är den 30 april 2026.

Förvaltningen har berett ärendet genom dialog med projektledare samt genom avstämmningar på chefsnivå inom avdelningen fastighet och stadsutveckling, med utgångspunkt i genomförda, pågående och planerade investeringar.

Bedömningen är att konstnärlig gestaltning har kunnat genomföras i enlighet med gällande regelverk, att samverkan med kulturförvaltningen och konstnärer har fungerat, samt att gestaltningen har bidragit till anläggningarnas kvalitet.

Samtidigt innebär nuvarande takbelopp i regelverket att kostnadsnivåerna i större projekt blir höga och vi förordar en översyn av takbeloppet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen konstaterar att nuvarande regelverk i huvudsak fungerar och bidrar till en strukturerad och effektiv hantering av konstnärlig gestaltning, samt till en tydlig prioritering inom ramen för investeringar.

Mot denna bakgrund föreslås att motionen avstyrks. Samtidigt kan det konstateras att kostnadsutfallet i större projekt är omfattande.

Sulejman Ovcina

Johan Sävthage

Avdelningschef Fastighet och
Stadsutveckling

Förvaltningsdirektör

§ 15

Remissvar - Avskaffa 1% regeln konstnärlig gestaltning i byggprojekt SLK-2025-01314

Fredrik Setterberg Tf. Vd föredrar ärendet i enlighet med utsänd handling.

Beslut

I styrelsen för Higab AB:

1. Styrelsen avstår att ta ställning
2. Att omedelbart justera ärendet och översända det till Stadsledningskontoret

Handling

15. Remissvar - Avskaffa 1% regeln konstnärlig gestaltning i byggprojekt SLK-2025-01314

HIG-2026-00017

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Dag för justering

2026-04-22

Vid protokollet

Sekreterare

Linnea Pousard

Ordförande

Johannes Olsson

Justerande

Kalle Bäck

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-04-15

Ärendenummer HIG-2026-00017

Handläggare

Lina Lindquist

Telefon: 031-3685332

E-post: lina.lindquist@higab.se

Remissvar till motion att avskaffa enprocentsregeln i kommunala byggprojekt

Förslag till beslut

I styrelsen för Higab AB:

1. Styrelsen avstår att ta ställning
2. Att omedelbart justera ärendet och översända det till Stadsledningskontoret.

Sammanfattning

Motion 2025 nummer 265 (SLK-2025-01314) föreslår att tidigare beslut från 2013 om den så kallade enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning vid kommunala byggprojekt och anläggningar upphävs. Enprocentsregeln innebär att 1% av byggkostnaden läggs på konstnärlig gestaltning i alla projekt över 15 prisbasbelopp dock max 350 prisbasbelopp. Higab ser att konsekvensen blir att framtida hyresgäster ges möjlighet att välja om man vill inkludera konstnärlig gestaltning i byggprojekten. Valet kommer att påverka hyresnivån då Higab i de flesta fall har en produktionsbaserad hyresmodell där byggkostnadens storlek bestämmer hyresnivån för verksamheten.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Valmöjlighet att lägga en procent av byggkostnaden på konstnärlig utsmyckning eller inte ger våra hyresgäster möjlighet att påverka hyreskostnadens storlek.

Higab tillämpar en produktionsbaserad hyresmodell i de flesta byggprojekt med kommunala hyresgäster, därför kommer upphävandet av enprocentsregeln inte påverka bolaget ekonomiskt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Higab som bolag påverkas inte ur en social dimension. Higab tar inte heller ställning i frågan om konsekvensen av fler eller färre konstnärliga utsmyckningar är positivt eller negativt för staden och dess invånare.

Samverkan

Ingen samverkan har skett med de fackliga organisationerna i detta ärende.

Ärendet

Styrelsen ska ta ställning till Higabs remissvar angående motionen 2025 nummer 265 (SLK-2025-01314). Higab beskriver den troliga konsekvensen för bolaget av att avskaffa regeln om att en procent av byggkostnaden i kommunala projekt ska gå till konstnärlig utsmyckning. Det kommer innebära att framtida hyresgäster ges möjlighet att välja om man vill inkludera konstnärlig gestaltning i byggprojekten. Valet kommer att påverka hyresnivån då Higab i de flesta fall har en produktionsbaserad hyresmodell där byggkostnadens storlek bestämmer hyresnivån för verksamheten. Remissvaret ska vara inskickat senast 2026-04-30, och märkas med diarienumret SLK-2025-01314.

Beskrivning av ärendet

Motion 2025 nummer 265 lyfter frågan om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt.

Den så kallade enprocentsregeln i Göteborgs Stad innebär att en procent av byggkostnaden i kommunala byggprojekt och anläggningar ska avsättas till konstnärlig gestaltning. Regeln infördes 2013 med ambitionen att stärka den offentliga konsten. Motionen föreslår i stället: ”...att beslut om konstnärlig gestaltning i framtida byggprojekt fattas lokalt av respektive nämnd eller bolag, utifrån platsens karaktär och projektets syfte.”

Higab ser att ett avskaffande av det obligatorium som i dag finns, kommer ge den framtida hyresgästen en valmöjlighet att inkludera konstnärlig utsmyckning eller inte. Eftersom Higab i de flesta fall tillämpar en produktionsbaserad hyresmodell till våra kommunala hyresgäster, kommer inte Higab som bolag påverkas i större utsträckning mer än att våra projektledare kommer behöva fråga den kommande hyresgästen tidigt i projektet om de vill inkludera konstnärlig utsmyckning eller inte.

Higab hanterar byggnadsminnen och andra skyddade byggnader där det kan vara komplext att inkludera konstnärlig utsmyckning då det kan strida mot Kulturmiljölagen eller Plan- och bygglagen.

Förvaltningens/bolagets bedömning

Higab påverkas inte nämnvärt om denna motion bifalles. Higab tar inte ställning till motionens förslag.

Handläggarens namn

Lina Lindquist

Befattning

Chef Investeringsprojekt och tidiga skeden

Chefens namn

Fredrik Setterberg

Befattning

Tf vd

Utdrag ur protokoll fört vid styrelsesammanträde
Förvaltnings AB Framtiden 2026-03-27

Vid protokollet:

Mohamed Hama Aldrin

Justeras:

Aslan Akbas

Martin Wannholt

§ 11

Yttrande över motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Fredrik Davidsson redogör för bolagets yttrande över motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt, i enlighet med utsänd handling.

Beslut

Styrelsen beslutar att motionen av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt besvaras i enlighet med bolagets bedömning.

Tjänsteutlåtande beslut

Styrelsehandling nr. 11

Mötesdatum: 2026-03-27

Ärendenummer: FAB 2026–00098

Handläggare: Fredrik Davidsson

Telefon: 031-773 8350

E-post: fredrik.davidsson@framtiden.se

Yttrande över motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Förslag till beslut

I styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden:

Motionen av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt besvaras i enlighet med bolagets bedömning.

Sammanfattning

Förvaltnings AB Framtiden har tillsammans med stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden, idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden och Higab AB blivit ombedda att yttra sig över en motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig i kommunala byggprojekt.

I det fall enprocentsregeln avskaffas bedömer Framtiden att den direkta ekonomiska påverkan, allt annat lika, är ett förbättrat kassaflöde och därmed en lägre upplåning, lägre räntekostnad och i förlängningen en marginellt högre lönsamhet på nybyggnadsprojekt samt en förbättrad direktavkastning med uppskattningsvis 0,03 och 0,04 procentenheter för ett normalprojekt.

Motionen ska besvaras senast 2026-04-30.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Framtidenkoncernen avsätter cirka 8-12 mnkr per år i konstnärlig utsmyckning. Beloppet kan variera beroende på hur mycket nyproduktion som beslutas per år. I det fall enprocentsregeln avskaffas bedömer Framtiden att den direkta ekonomiska påverkan, allt annat lika, är ett förbättrat kassaflöde och därmed en lägre upplåning, lägre räntekostnad och i förlängningen en marginellt högre lönsamhet på nybyggnadsprojekt samt en förbättrad direktavkastning med uppskattningsvis 0,03 och 0,04 procentenheter för ett normalprojekt.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Om enprocentregeln avskaffas är det Framtidens bedömning att det kan innebära att konstnärlig utsmyckning minskar i omfattning eller helt prioriteras bort i projekten. Detta kan i sin tur ha en negativ påverkan på upplevd kvalité och attraktivitet i stadens bostads- och utemiljöer.

Bedömning av principiell beskaffenhet

I enlighet med *Göteborgs Stadshus AB:s anvisning för ärendeberedning inom koncernen* utgör Förvaltnings AB Framtidens ägardirektiv utgångspunkt för styrelsens bedömning av huruvida ett beslut är att betrakta som principiellt eller av större vikt. I anvisningen anges att ett ärende alltid ska, lämpligen under egen rubrik i beslutsunderlaget, innehålla en bedömning av ärendets principiella beskaffenhet med motiv till bedömningen. I nedanstående tabell framgår bolagets bedömning av föreliggande ärende.

Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas (ej uttömmande) som de anges i Förvaltnings AB Framtidens ägardirektiv:	Bolagets bedömning av om föreliggande ärende berör frågan (Ja/nej).
Ändring av aktiekapitalet.	Nej
Beslut om kapitaltillskott till bolag, som inte i särskild ordning delegerats till kommunstyrelsen, Stadshus AB eller till bolaget.	Nej
Fusion eller likvidering av bolag.	Nej
Förvärv, bildande eller avyttring av bolag, med undantag av sådana bolag som enbart har till syfte att paketera fastigheter inför ett förvärv eller en avyttring.	Nej
Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt.	Nej
Bildandet av stiftelse.	Nej
Förvärv eller försäljning av fastighet av sådan omfattning att det påverkar bolagets långsiktiga ekonomi, oavsett om säljare/köpare är annat bolag i staden eller inte.	Nej
Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde.	Nej
Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (t.ex. större investeringar eller avyttringar av tillgångar).	Nej

Expedieras

Yttrandet inklusive protokollsutdrag expedieras till stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se, senast 2026-04-30. Diarienummer 2025–01314 och remissinstansens namn ska anges i ämnesraden.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentregeln” för konstnärlig i kommunala byggprojekt.

Beskrivning av ärendet

Förvaltnings AB Framtiden har tillsammans med stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden, idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden och Higab AB blivit ombedda att yttra sig över en motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentregeln” för konstnärlig i kommunala byggprojekt. Förslaget innebär att beslut om konstnärlig gestaltning i framtida byggprojekt fattas lokalt av respektive nämnd eller bolag, utifrån platsens karaktär och projektets syfte. Det ska vara möjligt men inte obligatoriskt att inkludera konst i stadsbyggandet. Vidare föreslås att den administrativa enhet inom kulturförvaltningen som i dag samordnar, följer upp och processleder tillämpningen av enprocentregeln avvecklas.

Motionen ska besvaras senast 2026-04-30.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att:

- Tidigare beslut från 2013 om den så kallade enprocentregeln för konstnärlig gestaltning vid kommunala byggprojekt och anläggningar upphävs.

Bolagets bedömning

I det fall enprocentsregeln avskaffas bedömer Framtiden att den direkta ekonomiska påverkan, allt annat lika, är ett förbättrat kassaflöde och därmed en lägre upplåning, lägre räntekostnad och i förlängningen en marginellt högre lönsamhet på nybyggnadsprojekt samt en förbättrad direktavkastning med uppskattningsvis 0,03 och 0,04 procentenheter för ett normalprojekt.

Framtiden bedömer också att i det fall konstutsmyckning i samband med nyproduktion görs valbar, kan konsekvensen innebära att konstnärlig utsmyckning minskar i omfattning eller helt prioriteras bort i projekten.

Namn Magnus Envall

Titel t.f strategichef

Namn Terje Johansson

Titel VD och koncernchef